

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการประถมศึกษาในปัจจุบัน รัฐโดยความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายที่จะเร่งรัดคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๕ ต่อเนื่องมาถึงระยะที่ ๖ ซึ่งปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ ครอบคลุมประถมศึกษาและประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๔ : ๑๖) ดังนี้

...

๒. คุณภาพ

๒.๑ เร่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยปรับปรุงการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพเป็นพิเศษ รวมทั้งการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีสุนทรียะที่ดี มีกิจนิสัยและทักษะเบื้องต้นที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ในการเร่งรัดคุณภาพการศึกษานั้น นอกจากครูผู้สอนแล้วบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือแนะนำคณาวิชาการให้แก่โรงเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนคือศึกษานิเทศก์ทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษานิเทศก์สำนักงานการศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่นี้เทศการศึกษาให้แก่โรงเรียนในท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างใกล้ชิด แต่จากการติดตามผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๕ นั้นพบว่าปรากฏว่าการนิเทศการศึกษายังไม่บรรลุผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเท่าใดนัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๔ : ๑๐) ดังนั้นในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะ

ที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔) . สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงมีนโยบายที่จะปรับปรุงการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดังนี้

๓. คำนับบริหารและสนับสนุน

๓.๑ ปรับปรุงการบริหารและการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้ทุกหน่วยงานใช้แผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน มีการนิเทศติดตาม กำกับ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ นำวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารงาน รวมทั้งให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัด ถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและชุมชน

โดยมีเป้าหมายรายแผนของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๖ ดังนี้

๓.๒ แผนการบริหารและสนับสนุน

๓.๒.๑ นิเทศและติดตามผลตามความดีดังนี้

- สปช. นิเทศและติดตามผล สปจ. อย่างน้อยปีละ ๖ ครั้ง (การติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการไม่น้อยรวม)
- สปจ. นิเทศและติดตามผล สปอ./ก. อย่างน้อยปีละ ๓ ครั้ง
- สปอ./ก. นิเทศและติดตามผลกลุ่มโรงเรียน อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
- สปอ./ก. นิเทศและติดตามผลโรงเรียน (ที่โครงการเร่งคุณภาพ) อย่างน้อยเดือนละ ๒ ครั้ง

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๔ : ๑๖, ๒๔)

จากเป้าหมายรายแผนเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษานั้น จะเห็นว่าศึกษานิเทศก์จะต้องนิเทศการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งศึกษานิเทศก์และผู้บริหารนิเทศจะมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลาของการนิเทศแต่ละครั้ง ปัจจัยที่จะสนับสนุนให้ได้รับความสำเร็จในการ

๔. เคารพผู้อื่น สร้างความพยายามให้สำเร็จจะเป็นเครื่องมือพิเศษที่ดีกว่า
พร้อมที่จะเคารพผู้อื่น สำหรับครูจะได้รับความเคารพจากศิษย์ต้องให้ความเคารพต่อ
ศิษย์ก่อน ในทำนองเดียวกันผู้นำประเทศจะได้รับความเคารพจากครูก็ต้องแสดงความเคารพ
ต่อครูก่อนโดยการรับฟัง ยอมรับความคิดเห็นของเขา ตลอดจนลักษณะนิสัยของเขาด้วย

ศึกษานิเทศก์จะรู้จักตนเองโดยวิธีใด จะยอมรับตนเองได้อย่างไร จะทราบ
ได้อย่างไรว่าบุคลิกภาพของตนเป็นแบบไหน ย่อมเป็นการยากที่ผู้อื่นจะมาชี้แนะว่าเป็น
แบบนั้นเป็นแบบนี้หากว่าศึกษานิเทศก์ไม่ใจกว้างพอและไม่สามารถที่ยอมรับได้ วิธีที่ดี
ที่สุดคือการสำรวจบุคลิกภาพของตัวเองด้วยตัวเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะได้พิจารณา
ประเภทของบุคลิกภาพของตนเอง เป็นการเปิดเผยโฉมหน้า (Profile) ของตน
เอง (นิพนธ์ ไทยพานิช ๒๕๓๐ : ๑) เท่าที่ผ่านมามีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ นับแต่
ได้มีการโอนศึกษานิเทศก์จังหวัด สังกัดกรมสามัญศึกษามาขึ้นอยู่กับสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติแล้ว และในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้มีการกำหนด
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกแห่งทั่วประเทศ
ก็ไม่ปรากฏว่าได้มีการวิจัยเพื่อสำรวจบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์กันแต่อย่างใด และ
ดูเหมือนจะยังไม่ให้ความสำคัญต่อเรื่องบุคลิกภาพเหมือนเช่นที่หน่วยงานเอกชนเน้นเรื่อง
บุคลิกภาพของบุคลากรของเขามาก ยกตัวอย่างเช่น ผลงานวิจัยของเบญจพร
ปรีชพันธ์ (๒๕๒๔ : ๕๔) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ฝ่าย
บุคคลของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พบว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลของธนาคารเป็น
ผู้ที่บุคลิกภาพชอบแสดงตัว คือชอบที่จะพูดคุย พบปะผู้คนและเข้าสังคม มีอารมณ์
คง ไม่หงุดหงิดง่าย ซึ่งเป็นลักษณะที่เหมาะสมกับลักษณะงานของฝ่ายบุคคล ทั้งนี้
เพราะจะต้องติดต่อกับปฏิสัมพันธ์กับทั้งพนักงานในธนาคารและกับบุคคลภายนอกตลอด
เวลา ผลงานวิจัยประการหนึ่งของมูลนิธิวิจัยจอห์นสัน โอคอนเนอร์ (The
Johnson O'Conner Research Foundation) ซึ่งทำการทดสอบความถนัดของคน
โดยกำเนิดในการพิจารณาความเหมาะสมของผู้ที่จะมาเป็นผู้จัดการ พบว่าความถนัด
(Aptitude) ที่สำคัญที่สุดของผู้จัดการคือเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะไม่ยึดมั่นในความคิดของ
ตน ชอบทำงานกับบุคคลต่าง ๆ เป็นกลุ่ม มีสัญชาติญาณในการรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้อื่น และมีความยุติธรรม ในทางตรงกันข้ามผู้จัดการที่มีบุคลิกลักษณะยึดมั่นในความคิด

ของตนจะทำงานคนเดียวได้ผลดีกว่า (News Readers' Magazine ๑๙๔๗ : ๑๑)
จากผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จของผู้บริหารงาน
และผลงานวิจัยทั้งสองเรื่องก็มีความสอดคล้องกันในแง่ความสำคัญของบุคลิกภาพ

ในศาสตร์ของการบริหาร พฤติกรรมผู้นำย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของบุคลิกภาพ
ของบุคคลนั้น ๆ เป็นสำคัญ (ศรัญญา วรากุลวิทย์ ๒๕๒๔ : ๖) บุคลิกภาพของการ
เป็นผู้นำจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การได้ ใน
ทำนองเดียวกัน ศาสตร์ของการนิเทศการศึกษา บุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็น
ผู้นำและผู้ให้บริการทางค่านิเทศการก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะจะมีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมการนิเทศของเขาเหล่านั้น และจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว
ของการนิเทศการศึกษาคงว่ บางครั้งศึกษานิเทศก์อาจใช้แบบฉบับของบุคลิกภาพของตน
เองเป็นอาวูชประหัตประหารผู้รับการนิเทศ จะโดยเจตนาหรือไม่ อย่างชัดเจนหรือ
แอบแฝงก็ตาม (นิพนธ์ ไทยพานิช ๒๕๓๐ : ๑๔) นั้นย่อมหมายถึงว่าความล้ม
เหลวในการนิเทศการศึกษายังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ในทางตรงกันข้ามหากศึกษานิเทศก์
ตระหนักว่าบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นเครื่องมือพิเศษที่สุดที่เขาสามารถสร้างขึ้นมาได้
พฤติกรรมการนิเทศที่ดีของเขาก็ย่อมได้รับอิทธิพลจากบุคลิกภาพดังกล่าวด้วย จึงจะทำให้
ทุกขั้นตอนของการปฏิบัติการนิเทศยอมรับดำเนินไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จในที่สุด

ผู้วิจัย เป็นศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดผู้หนึ่ง จึงเห็นว่ามี
ความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรศึกษาว่าศึกษานิเทศก์ทั้งที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอมีบุคลิกภาพอย่างไร เพื่อ
เป็นตัวชี้้นำในการปรับพฤติกรรมการนิเทศให้เหมาะสมกับแบบฉบับของบุคลิกภาพของตน
เอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ทำให้ผลการปฏิบัติงานมี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะสามารถตอบสนองนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ที่ต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพของการนิเทศการศึกษ่อีกด้วย

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษามูลคณิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา ๖
๒. เพื่อเปรียบเทียบมูลคณิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา ๖

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยนี้เป็นการศึกษามูลคณิกภาพของกลุ่มประชากรที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ทั้งในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ/กิ่งอำเภอที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ในเขตการศึกษา ๖ ขณะทำการวิจัย ไม่รวมถึงผู้ที่กำลังลาศึกษาต่อหรือไปช่วยราชการในเขตการศึกษาอื่น

๒. การศึกษามูลคณิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอจะศึกษาโดยใช้แบบสำรวจตัวเอง (Preference Survey) ของ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช ซึ่งประยุกต์ มาจากทฤษฎีมูลคณิกภาพของ Carl G. Jung

๓. มูลคณิกภาพที่ศึกษาประกอบด้วย ๔ คู่คือ

๓.๑ ค่านทัศนคติ แบ่งเป็นประเภทเก็บตัว (Introvert) และ ประเภทเปิดเผย (Extrovert)

๓.๒ ค่านการรับรู้ความเป็นจริง แบ่งเป็นประเภทการมีสัญชาตญาณ การรับรู้ซึ่งบังเกิดขึ้นในใจตนเอง มีความสามารถในการหยั่งรู้ (Intuition) และ ประเภทการมีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว (Sensory)

๓.๓ ค่านการพิจารณาตัดสินสิ่งที่รับรู้ แบ่งเป็นประเภทการใช้ ความคิด (Thinking) เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ และประเภทการใช้ความรู้สึก (Feeling) เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ

๓.๔ ค่านแบบนิยมนที่ใช้ในการตัดสินใจ แบ่งเป็นประเภทใช้การรับรู้ (Perceiving) และประเภทใช้การตัดสินใจ (Judgmental)

ข้อจำกัดในการวิจัย

๑. การศึกษามุคสิกภาพของศึกษานิเทศก์นี้มุ่งศึกษาเฉพาะประเภทของมุคสิกภาพที่ประกอบด้วยมิติ ๔ คู่ ของ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช ซึ่งประยุกต์มาจากทฤษฎีมุคสิกภาพของ Carl G. Jung ตามขอบเขตของการวิจัยเท่านั้น ดังนั้นจึงไม่อาจครอบคลุมถึงมุคสิกภาพด้านอื่น ๆ ตามทฤษฎีมุคสิกภาพอื่น

๒. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงตัวแทนของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา ๖ เท่านั้น ไม่ใช่ตัวแทนของศึกษานิเทศก์ทั่วประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. ศึกษานิเทศก์ได้ทราบประเภทของมุคสิกภาพของตนเอง และสามารถปรับพฤติกรรมกรณินเทศให้เหมาะสมกับมุคสิกภาพของตน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เอง

๒. เป็นแนวทางในการศึกษา/สำรวจมุคสิกภาพของศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

๓. ผู้บริหารสามารถนำผลงานวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

มุคสิกภาพ หมายถึง มุคสิกลักษณะเฉพาะของบุคคลทั้งที่แสดงออกมาให้เห็น และสามารถรู้ได้โดยวิธีต่าง ๆ และที่เก็บซ่อนไว้ภายใน ตามทัศนะของ Carl Jung ซึ่งนิพนธ์ ไทยพานิช (๒๕๓๐ : ๖ - ๑๑) ได้นำมาประยุกต์และสร้างแบบสำรวจตัวเองขึ้น โดยมีมิติ ๔ คู่ดังนี้

- มิติคู่ที่ ๑ ประเภทของทัศนคติ (Attitude Types) แบ่งเป็น
 - เก็บตัว - เปิดเผย (Introvert or Internal - Extrovert : I - E)

เก็บตัว (Introvert or Internal - I) บุคลิกภาพประเภทนี้มีลักษณะ
 เฝ้ายชอบครุ่นคิดสิ่งภายในใจของตนเอง จะปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดลอมในลักษณะที่
 การพิจารณาจากความรู้สึกนึกคิดภายในมากกว่าการพิจารณาโดยอาศัยปัจจัยจากสิ่งแวด
 ลอมภายนอก ไม่สื่อความรู้สึกอย่างเปิดเผยและเป็นอิสระ ถ้าเล่นกีฬาที่พอใจที่จะ
 เล่นเกมในลักษณะคนเดียว

เปิดเผย (Extrovert - E) บุคลิกภาพประเภทนี้มีลักษณะที่ชอบเอาใจ
 ใส่กับสิ่งภายนอก จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดลอมภายนอก ต่อโลกอย่างเปิดเผย มี
 ความเป็นอิสระที่จะปฏิสัมพันธ์และตอบสนองต่อสิ่งแวดลอม วัตถุประสงค์ของ บุคคล และ
 แรงเสริมหรือสิ่งบังคับมีบั่น คำนความต้องการของกลุ่มมีความกังวลห่วงใยว่าจะได้
 รับการยอมรับจากผู้อื่นหรือไม่ จะพยายามปรับตัวให้เข้ากับเขาให้ได้

มิติที่ ๒ การรับรู้ความเป็นจริง (Reality Perception) แบ่งเป็น
 การมีสัญชาตญาณการรับรู้ซึ่งบังเกิดขึ้นในใจตนเอง มีความ
 สามารถในการหยั่งรู้ - การมีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว
 (Intuition - Sensory : N - S)

การมีสัญชาตญาณการรับรู้ซึ่งบังเกิดขึ้นในใจตนเอง มีความสามารถในการ
 หยั่งรู้ (Intuition - N) ผู้ที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้มีความรู้สึกที่มีอิสระ สบายใจ
 และพึงพอใจที่จะสำรวจและอภิปรายถึงความเป็นไปได้ในเรื่องเกี่ยวกับความคิดรวบยอด
 ทฤษฎี การสร้างสมมุติฐาน และการพินิจพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของสิ่งต่าง ๆ ที่
 จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่าที่จะอภิปรายแต่เพียงข้อมูลพื้นฐาน การตั้งคำถามหรือ
 สมมุติฐานจะก้าวไกลกว่าข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่ สนใจและพยายามนำข้อมูลใหม่ ๆ มา
 ผสมผสานเข้ากับความคิดรวบยอดที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

การมีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว (Sensory - S) ผู้มีบุคลิกภาพ
 ประเภทนี้มีความสนใจในรายละเอียดเนื้อหาความเป็นจริงมากกว่าทฤษฎี (Theory)
 หรือสิ่งที่ เป็นนามธรรม (Abstract) จะมองว่าทฤษฎีเป็นเรื่องไม่จำเป็น ไม่มี
 ความหมาย เป็นบุคคลที่มีความจำอย่างแม่นยำ ละเอียดถี่ถ้วนและเที่ยงตรงเกี่ยว
 กับข้อมูลและเนื้อหาที่เป็นความจริง (Factual Information)

มิตินี้ ๓ การพิจารณาทัศนคติต่อสิ่งที่รับรู้ แบ่งเป็น
การใช้ความคิดเป็นเครื่องมือในการพิจารณาทัศนคติ - การ
ใช้ความรู้สึกเป็นเครื่องมือในการพิจารณาทัศนคติ
(Thinking - Feeling : T - F)

การใช้ความคิดเป็นเครื่องมือในการพิจารณาทัศนคติ (Thinking - T)
หมายถึงการพิจารณาทัศนคติต่อการรับรู้โดยการใช้ความคิดที่มีเหตุผลเชิงตรรกวิทยา
เช่น การให้น้ำหนักของความสำเร็จ จัดเรียงลำดับความสำคัญ ฯลฯ ไม่ใช่อารมณ์
และความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้องในการทัศนคติ (อาจจะใช้อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นปัจจัยหรือ
เหตุผลสำคัญจริง ๆ ที่ผ่านการกลั่นกรองอย่างมีเหตุผล) มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มี
ความคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกันอย่างง่ายดายและรวดเร็ว

การใช้ความรู้สึกเป็นเครื่องมือในการพิจารณาทัศนคติ (Feeling - F)
หมายถึงการพิจารณาทัศนคติต่อการรับรู้โดยอาศัยความรู้สึกที่มีอยู่ และจาก
ประทับใจที่เกิดขึ้น ไม่นึกหรือไม่สามารถให้เหตุผลสนับสนุนการทัศนคติได้ค่อนข้าง
ไม่สอดคล้องกับการทัศนคติโดยใช้กระบวนการทางตรรกวิทยา เห็นว่าความรู้สึกของตัว
เองสำคัญกว่าความมีเหตุผล (Logic) ทั้งยังคิดว่าความคิดเห็นและความรู้สึกส่วน
ตัวเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุดในกระบวนการทัศนคติ

มิตินี้ ๔ แบบนิยามที่ใช้กระทำในการทัศนคติ แบ่งเป็น
การรับรู้ - การทัศนคติ (Perceiving - Judgmental: P-J)

การรับรู้ (Perceiving - P) การทัศนคติของผู้ที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้
จะทัศนคติหรือตกลงใจในวินาทีสุดท้าย ชอบตัดสินใจประกันพ่วงเหมือนคนพอกหางหมู
จนกระทั่งทำให้กระบวนการต่าง ๆ เสียหาย และทำให้พลาดโอกาสอันดีงามเสมอ
แต่ในที่สุดก็จะทัศนคติได้ขึ้น

การทัศนคติ (Judgmental - J) การทัศนคติของผู้ที่มีบุคลิกภาพประเภท
นี้จะสามารถทัศนคติได้ง่าย รวดเร็ว โดยไม่มีความคับข้องใจ ความสับสนความ
ขัดแย้งมากนักเมื่ออยู่ในภาวะต้องทัศนคติ ทั้งนี้อาจอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล
หรือใช้ความรู้สึก บางครั้งทัศนคติโดยไม่ไตร่ตรองเสียก่อนก็ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น

หลังจากกลับมาจากทวนไทม์ก็สามารถปรับการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและกระทำอย่าง
มั่นคงหนักแน่น บุคคลประเภทนี้ไม่มีปัญหาในเรื่องการรักษาเวลา สามารถทำงานได้
เสร็จตามกำหนด

พฤติกรรมการณ์พิเศษ หมายถึงการกระทำและลักษณะเฉพาะที่แสดงออกขณะ
ทำการนิเทศ

ศึกษานิเทศก์ หมายถึงข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ปฏิบัติ
หน้าที่ราชการอยู่ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอ/กิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา ๖

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย

๑. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษานิเทศก์ทั้งระดับอำเภอและจังหวัด
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา ๖ รวมทั้งสิ้น
๒๖๓ คน ซึ่งได้มาจาก

- ๑.๑ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด ในเขต
การศึกษา ๖ จำนวนทั้งสิ้น ๔๐ คน
- ๑.๒ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกแห่ง
ในเขตการศึกษา ๖ จำนวนทั้งสิ้น ๑๔๓ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสำรวจประกอบด้วย ๒ ตอนคือ

- ตอนที่ ๑ เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มประชากร
แยกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ระยะเวลา
ที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และระยะเวลาที่เคยเป็นครู
กอนดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสำรวจตัวเอง (Preference Survey) ของ
 ดร. นิพนธ์ ไทยพานิช ซึ่งประยุกต์มาจากทฤษฎีบุคลิกภาพ
 ของ Carl Jung ประกอบด้วยกระทงข้อความที่เป็นคู่กัน
 ๓๒ คู่ ใช้วัดบุคลิกภาพทั้ง ๔ ด้านตามขอบเขตการวิจัย

๓. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตัวเองด้วยวิธี Test - Retest แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตร Pearson Product Moment Correlation Coefficient

๓.๒ แบบสำรวจตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ ใช้การแจกแจงความถี่และ
 ตารางยล

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อค้นหาปัญหาและออกแบบวิจัย โดยการศึกษา
 และรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ จากนั้นจึงกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย

๒. ขอความเห็นชอบจาก ดร. นิพนธ์ ไทยพานิช เพื่อขอใช้แบบสำรวจตัวเอง
 (Preference Survey) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต ประโยชน์ และวิธีดำเนินการวิจัย

๔. ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจตัวเองด้วยวิธี Test - Retest
 กล่าวคือ นำแบบสำรวจไปใช้กับศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และ
 ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่ไม่ได้เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยจำนวน
 ๔๓ คน หลักจากนั้นประมาณ ๒ สัปดาห์จึงนำไปให้สำรวจซ้ำอีกครั้งหนึ่ง และนำมา
 หาค่าความเชื่อมั่น โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตร Pearson
 Product Moment Correlation Coefficient (ประคอง กรรณสูต ๒๕๒๙ :

$$r_{tt} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2} \sqrt{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2}}$$

เมื่อ r_{tt} คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N คือ จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum XY$ คือ ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่สอง (Y)

$\sum X$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก

$\sum Y$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง

$\sum X^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรกยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สองยกกำลังสอง

หลังจากนั้นจึงนำแบบสำรวจที่หาค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมทั้งแบบสำรวจไปติดต่อขออนุญาตผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา ๖ เพื่อขอส่งเครื่องมือให้กลุ่มประชากรผ่านทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และรับข้อมูลคืนทางไปรษณีย์

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่ได้รับคืนทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียงอธิบาย

๖. สรุปผลการวิจัยที่ได้ พร้อมทั้งอภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยต่อไป

๗. รายงานผลการวิจัย จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

ลำดับขั้นตอนในการเสนอรายงานผลการวิจัย

บทที่ ๑ บทนำ

กล่าวถึงความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คำนียามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ลำดับขั้นตอนในการเสนอรายงานผลการวิจัย

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กล่าวถึงคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ ความหมาย จุดมุ่งหมาย หลักการ กระบวนการ วิธีการ ทักษะและเทคนิคที่จำเป็นในการนิเทศการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ประกอบด้วยความหมาย ความสำคัญของบุคลิกภาพต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ทฤษฎีบุคลิกภาพ ทฤษฎีบุคลิกภาพของคาร์ล จุง การวัดบุคลิกภาพ แบบสำรวจตัวเอง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น กลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งนำเสนอโดยละเอียดในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงอธิบาย

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย

กล่าวถึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก